

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Narečnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četril leta K 1050. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in postane vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Naše stališče k dogodkom v Mariboru.

Izvrševalni odbor jugosl. soc. dem. stranke je v svoji seji dne 11. t. m. razpravljal o dogodkih zadnjih časov na naši severni meji in sklenil sledečo izjavo:

Stoječ na stališču, da naj bodo države, ustanovljene na teritoriju bivše Avstro-Ogrske narodnostno kar najbolj enotne, se je izvrševalni odbor JSDS že ponovno izrekel za načelo, da naj tvori etnografična meja med Slovenci in Nemci tudi meja med našo državo in Nemško Avstrijo. Ker leži Maribor na etnografično strnjemem slovenskem ozemlju, se nam zdi stremljenje mariborskih Nemcev, med katerimi tvori pretežno večino nemško soc. dem. delavstvo, v Nemško Avstrijo neopravičeno. Stoječ pa na stališču politične svobode in uvažujoč okolnost, da manjka še mednarodno veljavno odločitev mirovne konference glede naših mej, ne moremo in ne smemo odrekati tudi mariborskim Nemcem pravice, da smejo manifestirati svoje želje za pripadnost k Nemški Avstriji. Politika naše države proti tujerodnemu življenju naj gre v tem pravcu, da sprjazni vse tujerodce čimprej z našo državo mislijo, ta politika naj bo zato tolerantna in pravična. S tega stališča tudi obsojamo vsake politične represalije, kakor so konfinacije, je-manje talcev in dr.

Bratom Čehom.

Dunaj, 8. febr. (Lj. k. u.) Čehoslovaški korespondenčni urad poroča: »Neue Freie Presse« prinaša razgovor s predsednikom Masarykom o stališču čehoslovaške republike napram jugoslovanskim in italijanskim sporom. Masaryk je izjavil popolnoma nevtraln, da se čehoslovaška republika že dalje časa v prijateljskih odnosih z Jugoslovani, z Italijo pa je imela ves čas tesne vojne stike. Italijani podpirajo naša stremjenja ter so za vojno oborožili čehoslovaško armado v Italiji. Radi teh okolščin moramo biti popolnoma nevtraln.

Ni se še posušilo črnilo listov in niso se še polegli odmevi navdušenih govoranc, v katerih smo si prisegel s Čehi zvestobo, zavezništvo in bratstvo do zadnje kaplje krvi. Ko so nekdanji avstrijski mogotci: Clam, Seidler, Czernin i. dr. z vsemi silami hoteli uničiti in zadušiti poleg Jugoslovancov predvsem še Čehi, smo stali z vsemi svojimi močmi, z vso dušo in z vsem srcem zvesto ob strani naših pridnih, vztrajnih in junaških severnih bratov. Nismo se dali omamiti niti tedaj, ko je triumfirala germanska zastava po vseh bojiščih in so nam ponujali na Dunaju zlate gradove, če razderemo bratske vezi in zavezništvo. Ne, niso nas premamili, ker mi svojih bratstev in zavezništva ne uravnavamo po politični konjunkturi. Ker smo gledali v Čehih svoje krvne brate in sotrpine, je bilo samoobsebi umevno, da gre naša pot ob njihovi strani, zvesto ob njihovi strani in četudi v smrt. Da, bratje na severu, Slovenci ne delamo s svojim zavezništvom kupčij in jih ne uravnavamo po političnem vetru, zato smo bili tudi uverjeni, da je klic »Zvestoba za zvestobo«, ki je prihajal ob vsaki priliki od severa, govorjen od srca...

Taka je bila situacija še v preteklem poletju. Na jesen je potem prišel polom Avstrije. Slovenci in Čehi smo imeli prepolne roke dela z urejanjem lastne hiše in nismo imeli časa, da bi še nadalje deklamirali o zvestobi, bratstvu itd., po vsem dotodanjem medsebojnem razmerju se nam je zdelo to tudi nepotrebno. Čehom se je izpolnila stoletna želja, dobili so svojo nacionalno in politično svobodo in ne samo to, zasigurno so jim celo meje nekdanjega češkega kraljestva, to se pravi, da bodo v svojo republiko uklenili tudi milijone Nemcev in lepo število Madžarov. Nočemo preiskovati, v koliko se to strinja z demokratizmom in idejo samoodločevanja, vsekakor je pa to precej, precej po-

dobno imperializmu in stvar čeških sodrugov je, kako bodo ta akt svoje buržoazije zagovarjali pred bodočo internacionalo. Mi Slovenci smo stali in stojimo z dušo in srcem na strani svojih severnih bratov, v kolikor se gre za osvobodjenje češkega naroda, prepuščamo pa našim češkim sodrugom, da brzdajo imperializem svoje buržoazijske vlade.

Pri nas na jugu je položaj precej drugačen. Dolga leta smo sanjali o svoji svobodi in ujedinjenju in verovali smo vanj, ker smo gledali v ententi bojevnike in branilce demokratizma nasproti germanskemu imperializmu, militarizmu in nasilju. Verovali smo v lepa gesla, s katerimi so nas ptali zadnja leta, zato smo z vsemi simpatijami spremljali njihov boj ter s svojo politiko in agitacijo tudi v izdatni meri pripomogli k polomu in razkroju avstrijske fronte ob Piavi. A varali smo se kruto. Pričakovali sme v naša primorska mesta Amerikancev, Francozov in Angležev, a prišli so laški karabinerji. Italijanska soldateska je zasedla tretjino naše zemlje in nasilni laški imperializem tepta z obema nogama najprimitivnejše pojme demokratizma, samoodločevanja in pravice.

Upali smo na mirovno konferenco, da bo vsaj ta stala v znamenju onih idej, ki so se blesnela zadnja leta na zastavah ententnih armad, a razočarani gledamo na njen potek, saj so bila, kakor je videti, čez noč pozabljena vsa lepa gesla, pozabljene vse deklamacije o demokratizmu, svobodi in pravici in vedno močnejše se uveljavlja beseda kapitalizma, imperializma ter celo militarizma. Zmagovite francoske, angleške in italijanske vlade hočejo brezobzirno izrabiti svojo momentano moč v korist svojih imperialističnih kapitalstov, malih narodov in držav pa skoro niti do besede ne pustijo. Taka je približno danes situacija in v takem ozračju pišejo danes usodo našemu narodu. V strahu, da ne pridemo iz dežja pod kap, se obupno oziramo po zaveznikih in prijateljih, ki bi zastavili za nas v Parizu dobro besedo, ki bi potrdili svetu, da ne zahtevamo drugega, kot samo košček pravice. Samoobsebi je umevno, da je naš prvi pogled hitel na sever k bratom Čehom, s katerimi smo si prisegali še pred nekaj meseci zvestobo in bratstvo do smrti. Se pred par meseci nam je poslal veliki češki poet Peter Beznič pozdrav, v katerem pravi:

»Jaz pozdravljam goreče Vas, vojo enotnega, velikega naroda jugoslovanskega, naroda ponosnega, značajnega in častnega, edinega, ki se je brez pridržka postavil ob bok narodu češkemu..... narod jugoslovanski, velik v svojem trpljenju..... narod nesposoben za kompromise in hinavstva..... ta narod z nami za vedno in mi z njim na veke. Pozdravljeni!«

Hitel je obupni klic naših beguncev, ki jih je nenasitni laški imperializem pregnal z rodne grude tja na sever, k bratom za pomoč in sočutje, a iz Češke republike zopet in zopet prihaja ledeno-mrzelo odgovor: »Mi smo nevtraln....«

Mi tu na jugu ne moremo verovati, da bi bil ta — ciničen odgovor čeških politikov tudi odgovor češkega naroda, onega naroda, ki nam je prisegel bratsko zvestobo, ko smo se ramo ob ramo borili za svojo svobodo. Ne verujemo, da bi nas češki narod, ki je dosegel več, kot pa je svojo svobodo, zapustil v onem momentu, ko mi bijemo boj za našo eksistenco. Bratje na severu, mi nočemo podjarmjevati tujega naroda, niti peti tuje zemlje nočemo, naši cilji niso imperialistični, hočemo le svobodo lastnega ljudstva. Slovenski proletarijat ne prosi pomoči vaše buržoazije, ki se giblje v sferah »svetovne« politike, vprašuje pa vas, češki sodrugi, če ste tudi vi nevtraln v boju, ki ga bijemo mi tu dole na jugu celo za one dele naše zemlje, kamor se ni doslej nikdar stopila italijanska noga in kjer se še ni nikdar čula laška govornica in ki nam jih z brutalno silo hoče izrgati nenasitni laški imperializem? Ali ste tudi vi nevtraln v boju med pravico in divjim nasiljem? Ne bomo vam kazali na vaše lastne interese, ki jih imate v našem Primorju, v naši em Trstu, naša borba ne gre za naše interese, ampak za najprimitivnejše pravice človečanstva in demokratizma. So mar tudi vaše simpatije v enaki meri razdeljene med imperialistične laške kapitaliste in stoletja teptani, proletarski narod slovenski?

Ali nam morda hočete tudi dokazati, da ste nam vsaj vi, češki sodrugi, ostali zvesti. Vsaj vi nam odgovo-

rito z dejanji in lažje bomo poginili, če nam je že tako usojeno...

Ko so navallili moriki na Cezarja, ga je najbolj bolelo bodalo Brutovo...

Fran Erjavec.

Inž. A. Stebl:

Narodno-gospodarski utrinki.

II.

Naši gozdovi.

Popotnik, ki potuje od Št. Petra v smeri proti Trstu ali proti Reki, z zadovoljstvom in veseljem opazuje, da so naša borni, a življenja željni Kras vedno bolj otrasa svoje stare, sive zunanosti in da se ogrinja v nov; zelen površnik. Z vsakim letom so se večali oni karakteristični ozeleneli četverkotji, z vsakim letom so postajali stari nasadi bolj zeleni, neprodirnejši in starih, plešastih skal se je vedno bolj opijemalo mlado življenje, ki je skillo iz novega humusa.

Kar so zagrešila pretečena stoletja, kar je našemu nekdanj zelenemu Krasu odvzela Benečanska sekira, to je hotela popraviti marljivost naše države, državne ali privatne gozdarske uprave. Priznati moramo, da je pogozdovanje našega Krasa ena svetla zvezda naše prejšnje gospodarske politike.

Ako pa potuješ od Št. Petra v smeri proti Ljubljani, potem se ti oko naslaja na temnih starih gozdovih; do Borovnice te spremljajo visoke in razraščene jelke in smreke, opominjajo te, da je na tem ozemlju gospodarila oprezna in v bodočnost gledajoča gospodarska sposobnost našega kmeta, našega ekonomičnega gospodarja te zemlje. Le sem in tja zapaziš neko negotovo, svetlo jaso, ki te pretereše, ki te opominja, da so tudi med našimi gospodarji gozdov pustolovci, kateri računajo le s trenutnim in ne gospodarskim profitom. A vendar, ako natančneje opazuješ, zaslediš tudi tu ocepke racionalnega gospodarstva, ker so se tudi te žalostne nagote, tudi te svetle jase preskrbele za mladim naraščajem, kateri bo v bližnji bodočnosti varoval dobri glas našega posestnika črne zemlje.

Tudi ta naša domača sekira je v lastnem naročju skrbela za marljivo motiko, naša lesna industrija ni opustošila gozdov do nevradnosti. Tudi v tem oziru je naša gospodarska politika računala z bodočnostjo in ne le marljivo sekala, nego tudi zopet zasajala.

Sedaj pa potuj po Feiški ali Rezijski dolini, kjer je gospodovala leta 1918. avstrijska erarična roka. Tudi tam si našel enake slike. Stare, ojačene gozdove in mlade, pogozdovane nasade. Danes pa je vse to izginilo, danes ne vidiš družega, ko prazne nagote, svitile jase, sive skale! Vse so vojaki posekali, vse je pogoltnil negospodarski militarizem. Kako žalostno izgledajo danos ta brda, kako neusmiljeno rogovili burja preko teh opustošenih gora!

Te slike si mora vsakdo predočiti, ako razmotriva o današnjem položaju našega Krasa, ako si hoče predstaviti, kaj pomeni italijanska okupacija našega kraškega ozemlja.

Pri tem razmotrivanju je pa še sledeče posebno opomniti: prvič, da ta obupanja niso stična oni avstrijski na italijanskem ozemlju in drugič, da je ta okupator največji revež lesnega materiala, medtem ko je razpolagal avstrijski okupator s svojim bogatim lesnim premoženjem. Avstrija je okupirala ono italijansko ozemlje po naravnih vojnih eksperimentih in ta okupirana zemlja je morala seveda nositi vse posledice krutega zavojavanja. Italija pa ni zasedla našega ozemlja potom zmagovalnega meča, nego potom sporazumnega premirja, katerega je izsilila revolucija avstrijskih narodov v prid kraljevine Italije. Torej, ako je prišla Avstrija v Italijo kot zmagovalka, ne velja to za Italijo, ker je prišla ona na naša tla le kot vznanjevalka miru, kot zastopnik mednarodno priznane sile, ki naj varuje ozemlje le kot garancijo razpadle, a ne premagane Avstrije.

Kaj bi bilo potem naravnejše, kakor pričakovanje, da Italija respektira naše narodno premoženje, ki ne bo nikdar njeno in ki ni bilo nikdar zavojevano? Pričakovali bi, da bo italijanska armada varovala naše stare gozdove, naše mlade kraške nasade. A kaj nam pripovedujejo potniki po tem ozemlju, kaj nam tožijo lastniki tega narodnega bogastva? Da sekajo italijanski vojaki naše gozdove vse vprek, da pustošijo naše mlade kraške nasade, ko nekdanj zmagovalna Avstrija bene-

čanska tla. Ne samo za svojo porabo armade na tem zasedenem ozemlju; ta italijanska gospodarska beračija seka in izvaža naše gozdove, naše mlade nasade za svojo domačo uporabo, da kuri lokomotive, da si greje lastno beraštvo in podžiga sovražstvo proti slovenskemu narodu. Nima lesa, nima premoga in nima denarja, da bi si prisvojila poštenim potom potrebne elemente svojemu gospodarskemu življenju.

Mi nismo informirani, kaka je naša dosedanja škoda radi tega pustošenja, a vemo eno, da se pustoši brez cilja in brez kontrole. Vemo, da se danes svetlikajo naši gozdovi, naši nasadi, da se brezplačno greje italijanska armada ob ognju naših borovcev, jelk in smrek, da se prevaža naš les, naše narodno gospodarstvo brez vprašanja preko Adrije na beraška italijanska tla.

To nedeljo se je ustanovila zveza naših industrijalcev. Govorilo se je na tem sestanku o ekspozituri belgrajskega trgovinskega ministrstva, govorilo o naši slabi valutni, o udanosti teh industrijalcev napram gospodu Aleksandru A da bi se govorilo o ekspozituri italijanskih eksportnerjev našega lesnega premoženja, govorilo o izboljšanju valute potom trgovine z našimi gozdovi, o udanosti našega gospodarstva napram našemu narodnemu premoženju, to ni prišlo nikomur na misel, akoravno so bili prisotni zastopniki naše lesne industrije.

Tu je polje, cenjeni industrijalci, ki je najbolj potrebno pomoči! To pustošenje gozdov našega borgega Krasa ni zalotilo le malega kmeta, le malega posestnika, nego istotako veleposestnika, industrijalca. Zveza industrijalcev ima tu zelo hvaležno polje, da oživetvori le nekaj misli, ki zasigurajo veljavnost nlelega poroda, ki opravčijo njeno poklicanje.

Po mojem mnenju bi bilo potrebno, da industrijalna zveza doseže od Narodne vlade SHS v Ljubljani, da se v najkrajšem času sestavi in sestane komisija, ki bi proučila današnje stanje naših kraških gozdov in nasadov, ki bi konstatirala že napravljeno škodo in uredila vprašanje odškodnine in ki bi uredila ves nadaljni potek lesne trgovine na zasedenem ozemlju. Naša lesna industrija ima na tem ozemlju veliko množino eksportno pripravnega blaga, katero bi v rednem trgovinskem sporazumu rešilo naše gozdove pred gospodarskim poginom. In v zaledju imamo istotako velike zaloge eksportne vrednosti, katere ne bi le pomogle procvitu naše mlade industrije, nego tudi obvarovale naše nedorasle gozdove predčasne in negospodarske izmozganja.

Zakaj razmotrivam ravno to panogo naše industrije v prvi vrsti, je vprašanje, katero bo najbrže mnogokateri stavil, ki ima interes za naš industrijalni razvoj? A odgovor ni težak in zelo enostaven. Vsako drugo industrijalstvo se da v svojem razvoju pospešiti; ako še ne živi, je mogoče njo ustvariti. Samo lesna industrija dela posebno izjemo, ker je navezana na naravno rast naših gozdov, ker ni plod mrtve materije, nego rezultanta živlega življenja naše marljive gospodarske umnosti, plod naše kultivirane zemlje. Tega razvoja ni mogoče umetno pospešiti; le negovanje iztrpinčene zemlje, izsésanega in opustošenega ozemlja po preteku gotovega časa in po investiranju gotovega zemeljskega kapitala zamore zagotoviti obstoj in razvoj te industrije. In ker je ta industrija naš najtehtnejši plus v narodnem gospodarstvu, zato sta najskrbnejši preudarek in najtemeljitejša organizacija prva pogoja narodno-gospodarskega razvoja.

Kar je zamujeno, še ni izgubljeno! Zato na delo mlada organizacija, da dokažeš svojo eksistenčno potrebo, da dokažeš svojo življenjsko sposobnost. Ako sedaj, v dobi največje narodno-gospodarske stiske ne najdeš pravih korakov, te bo vrgla naša preračunajoča sedanjost ravno tako v nepotrebno šaro, kakor je napravila naša negospodarska pretoklost z enakimi negospodarskimi institucijami!

Nesoglasja.

V Zagrebu so šla mnenja glede taktike narazen. Srbski in bosanski socialisti so poudarjali potrebo radikalne taktike in zavračali vsako sodelovanje pri vladi. Koračeva skupina in zastopnik slovenske socialne demokracije pa sta poudarjala pomen pozitivnega organizatoričnega dela. Konferenca je izzvenela v majhen diskord. Upamo pa, da to nesoglasje ne ostane trajno. Zakaj to nesoglasje v nazorih nikakor ni tako veliko, kot se zdi. Mi imamo utis, da se greši tukaj in tam in da se medsebojno obsojamo, ne da bi se natančno poznali.

Ker bi bilo vzlasti za nas, ki imamo tako malo industrijalnega delavstva, vsako cepljenje naravnost katastrofalno, je treba reducirati nesoglasja na pravo mejo. Če kje, bo tukaj tisti, ki vse vpoštevajo, tudi vse oprostijo. Zato prosimo sodruge v Bosni in v Srbiji, ki našo taktiko po svojih listih tako ostro obsejajo, naj pretehtajo enkrat mirno in stvarno razloge, ki nam to taktiko kategorično vsiljujejo.

Nam je popolnoma jasno, da se družbe v ministrskih svetih ne bo socializirale, ampak da je treba zato pritiska mas.

V tem momentu pa se nam zdaj potrebno začasno tudi pri legislativi sodelovati. Avstrijski polom je že sam na sebi gospodarska revolucija najdalekosežnejšega pomena. Vsaj začasno pri nas politična moč pozicije kapitalizma ne čuva, ker je bil podjetnik in tovarnar pretežno Nemec. Delavskim zahtevam se od strani politič-

ne oblasti ne stavlja nikakršnih ali zelo minimalne ovire, — ker grede te zahteve paralelno z politično zahtevo po nacionaliziranju gospodarstva.

Mi ravnamo že iz tega razloga tako, kot da živimo po revoluciji. Najsi ta revolucija tudi ni bila proletarska, je podrla vendar nešteto ovir, ki so se delavskemu gibanju stavliale. Sedaj je treba pobrati sadove, organizirati in rasti na znotraj — zakaj v več kot enem oziru je pot odprta.

To organiziranje je predpogoj zato, da bo mogoče podvzeti svoj čas nadaljne revolucionarne korake in družbo res socializirati. Danes to še ni mogoče. Nikdar ne smemo pozabiti, da je socialistična družba najpopolnejše organizirana družba. Brez izšolanih gospodarskih in političnih organizatorjev je socialistična družba nemogoča.

Ker si teh organizatorjev jugoslovanski proletarijat še ni vzgojil, je izključeno, da bi mogel obvladati v tem momentu državo in naše narodno gospodarstvo. Ni težko pognati danes proletarskih mas na ulico, ko jih silil beda v obupna dejanja. A končalo se to ne bo z diktaturo proletarijata in s socializiranjem narodnega gospodarstva. Zakaj nemogočega tudi revolucije ne vstvarjajo. Za to socialistično republiko smo ideologično in organizatorično še nepripravljeni.

Sarajevska »Svoboda« bo ugovarjala in povpraševala, ali mislimo, da so vzele meščanske stranke vso modrost v zakup. Vendar imamo prav. Kakor visoko mnenje imamo o sodrugih iz Sarajeva, tako globoko smo prepričani, da par ljudi ne zadostuje, da bi vzdignili svet iz tečajev. Naj poizkusijo organizirati naši prijatelji tam doli eno majhno gospodarsko organizacijo, pa bodo videli, kakšna ovira je to, ako človek ne more računati s tisoči sposobnih in z istimi mislimi prožetih sodelovalcev. In občutili bodo nekoliko, kaj bi se reklo organizirati s temi sredstvi in v teh razmerah proletarsko diktaturo. Morda bodo potem tudi rekli, da za to danes še ni čas. Čas pa je danes, da se približamo v pripravi za desetletja svojemu cilju.

— Dobro — bodo dejali prijatelji okrog »Svobode«. — A zato še ni treba stopiti v vlado. Med sodelovanjem v vladi in med revolucijo na ulici je še ena pot — pot mirne opozicije!

Mi smo se odločili jako težko za vlado. Najodločilnejše zato je bilo spoznanje, da na teh razbeljenih tleh, one tretje poti ni.

Orje in beda sta tako velika, da bosta dajala ono smer politiki in ne trezen račun, ako ne priskočimo za trenutek na pomoč s svojim znanjem in s svojimi organizatoričnimi tradicijami.

Včasih so dejali, da je kruh opozicije grenak. Mi si ga želimo. Zato ne dvomimo, da se bomo s prijatelji okrog »Svobode« znašli v kratkem v skupnih in strnjelih opozicionalnih vrstah. Škoda bi bilo izvajati iz sedanjih nesoglasij glede taktike predalekosežne konskvence. Morda bi se naučili v tem trenutku vsled medsebojnega neumevanja medsebojno sovražiti. In pozneje, ko bi se na to momentalno nesoglasje že davno pozabilo, bi govorilo za razcepljenost čustva, ko bi iskal razum zaman vzrokov za to razcepljenost. Kdor se zaveda strašne odgovornosti trenutka, ta bo storil vse, da se stranke v tem trenutku ne cepi.

Še eno drugo potezo opazujmo na jugu in na to odgovarjamo.

Kdor čuti usodno težo naših dni, temu ne bo prišlo niti na misel, da bi presojal politične probleme z osebnih vidikov. Ali pa da bi zastavljal ost svoje satire proti mozem, ki služijo po svojih najboljših močeh proletarijatu in domovini.

Vse to bi ne bila nikakršna nesreča, ko bi ne bila duhovitost tukaj na popolnoma napačnem mestu in bi ne sejala nezaupanja in mrznje, ko je treba edinstvo velikega dela in zbiranja sil. Mi zaenkrat nimamo niti časa da bi se dobremu dovtipu nasmejali.

Politični pregled.

— Italijani v Dalmaciji. Knin, 11. febr. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Italijanska okupacijska oblast si je prisvojila material, ki je bil v Kninu za dela na novi lisko-dalmatinski železniški progi. Zapolnila je ves material, vse stroje in ves živež, ki je bil preskrbljen za prehrano delavstva in je last podjetja »Dalmaspój«. Zaplenjeni material je vreden nad tri milijone kron.

— Rumuni protestirajo proti Madžarom. Sibinji, 12. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Predsednik rumunskega vladnega sveta v Sibinju, dr. Julij Maniu, je po posredovanju rumunskega zastopnika v Budimpešti predložil madžarski vladi noto, ki v njej protestira proti ravnanju z Rumuni v komitatih Arad, Bihon, Szilagy in Szatmar. Obenem se ogrska vlada pozivlje, da napravi red in varuje življenje, imetje in mir Rumunov v območje madžarske vlade.

— Vprašanje vojnih ujetnikov na bernskem kongresu. Berlin, 11. febr. (Lj. k. u. — Brezlično.) V sklepni seji mednarodnega kongresa rudarskih strokovnih organizacij v Bernu so bili soglasno sprejeti sklepi odseka za zvezo narodov, kakor tudi predlogi francoskih zastopnikov o gospodarski nalogi zveze narodov. Francec Jehuau je izjavil, da francosko zastopstvo nikakor ne odobrava izročitve premaganih narodov lakoti, kakor

tudi da se rabijo vojni ujetniki za prisilna dela. Angli Burming je napovedal, da bodo angleški socialisti stariji vse, da se obvarujejo nemški vojni ujetniki prisilni del. Nemec Janson je opominjal na to, da so svojemu nemške rudarske strokovne organizacije uspešno brnili iz Belgije deportirano delavstvo. — Sklenili so sklicati nov mednarodni kongres rudarskih strokovnih organizacij, čas in kraj pa še ni določen.

— O podpori za brezposelne v Čehoslovaški. Praga, 12. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Narodna skupščina je danes razpravljala zakonski načrt o podpori brezposelnih do 15. marca. Po tem roku bodo vsi tisti, ki noče delati, zabeležili v poseben seznam delovne mržnih elementov. Načrt odklanja sorodnikom brezposelnih podporo in pozivlje vlado, naj sklene zasilna delovna in naj vpliva na podjetnike, da delavcev ne odpuste brez vzroka. V drugih slojih je več delomrznih. Poslanec J. hanes je stavil resolucijski predlog, ki zahteva brezobzirno postopanje s pohajkovalci, javno nadziranje delovne preiskavo, so li podatki, podani po podpirancih resnični.

— Izgovor dunjskega rektorja. Dunaj, 12. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Listi javljajo: Vsled mnogih vprašanj dijakov je rektor vseučilišča objavil oglas kot pojasnilo določeb medicinskega in modroslovnega dekanata glede predčasne potrditve semestra inozemskim nenemškim dijakom. V tem glasu se javlja: Odbredba glede predčasne potrditve semestra ima samo namen, napraviti mesto nemško-avstrijskim dijakom, ki so vrnejo iz ujetništva, v predmetih, za katere ni dovolj velikih prostorov na razpolago. Ni bilo nameravati oškodovati prizadete dijake, kar izhaja že iz tega, da jim bo tečaj polnoveljavni potrdil. Kar se tiče vpisovnja v prihodnji tečaj, bo državni urad za pouk o tem odločil.

— Novi obrambni zakon v Nemčiji. Berlin, 12. febr. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča »Vorwärts« da se bo v kratkem narodni skupščini predložil načrt novega obrambnega zakona. Glasom načrta hoče splošni obrambni zakon upeljati na način, kakor je ta Švici za tamošnje narodno milico mišljen. Službena doba je na zelo kratek čas odmerjena.

— Budimpeštanski policisti grede z delavci. Budimpešta, 11. febr. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča ogrski kor. urad: Tukajšnji policisti so imeli večer popoldne veliko zborovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, glasom katere se policijsko moštvo izreka solidarnim z milijoni delavcev. Policijsko moštvo noče biti več sredstvo zatiranja delavcev in odklanja vso odločnostjo vsak poizkus, postaviti ga v službo proti revoluciji.

— Mednarodna ženska konferenca. Berlin, 12. febr. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada poročajo iz Berna: Danes se je sešla v Bernu mednarodna ženska konferenca za sporazumljenje narodov. Konference se udeležilo ženstvo iz meščanskih in socialističnih strank devet dežel.

— Prestolni govor kralja Jurija. London, 11. febr. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: V prestolnem govoru je kralj Jurij izjavil še nastopno: »Da zajamčimo svet mir, moramo imeti dovolj močno vojsko. Stavili se vsi bodo potrebni predlogi, da bomo imeli dovolj močno vojsko. Pričakujem, da se podpiše predhodni mir, pred se zaključijo zasedanje. Veselim se predvsem radi tega da so se na konferenci zbrane države zedinile. Sprejeti načela zveze narodov. Zveza narodov je edino sredstvo, da se človeštvo obvaruje obnovitve vojne.

— O premirju z Nemčijo. Rotterdam, 11. febr. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada javljajo »Daily News« Pariza: Namerava se, določiti v pogojih za podaljšano premirja, da sme Nemčija imeti gotovo število vojakov pod orožjem in da mora oddati gotovo količino vojnega materiala. Amerika meni, da bi bilo najbolje, ugotoviti koliko ima Nemčija vojnega materiala. Zato naj se vprašajo vojaški izvedenci entente, koliko vojnega materiala je za Nemčijo potrebnega. Anglija pa meni, da bi bilo najbolje, da se določi gotova količina vojnega materiala, ki bi zadostovala, da se Nemčija more braniti napadov. Ostali material da naj se odstrani ali uniči.

— Rusi proti Wilsonu. Rotterdam 12. febr. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada prinaša list »Izvestija« oster protest, naslovljen na Wilsona, češ, da podpis antanta proti-revolucijo v Rusiji in tira meščansko vojdo skrajnosti.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. V četrtek, dne 13. t. m. v dramskem gledališču ob pol 3. popoldne dilaška prestava ob znižanih cenah »Jakob Ruda«, izven abonementa. V opernem gledališču ob pol 8. zvečer »Manselle Nitouche« za abonement »B«. V petek, dne 14. t. m. v dramskem gledališču ob 7. zvečer »Tugomer« za abonement »B«. Operno gledališče ostane ta večer zaprt. V soboto, dne 15. t. m. v dramskem gledališču ob pol 8. zvečer prvič v sezoni češka burka ». . . ulica št. 1. izven abonementa. V opernem gledališču ob pol 8. zvečer prvič v letošnji sezoni opera »Manon« izven abonementa. V nedeljo, dne 16. t. m. v dramskem gledališču popoldne ob pol 3. »Charleyeva teta« izven abonementa. V opernem gledališču zvečer ob pol 8. »Stroj majke Jugovičev« izven abonementa.

Dnevne vesti.

— **Ta tiskarski škrt!** V večerajšnji notici, Občinski svet ljubljanski, nam je napravil nejasnost. Pravilno se glasi vest: Občinski svet je v zmislu odloka Narodne vlade, ki je prvotni sklep, da dobe socialisti tri, JDS en, SLS en ter NDO en, KSZ en mandat prejšnjih nemških sedem mandatov v občinskem svetu izpremenil po volji vlade tako, da dobe socialisti pet, JDS en in SLS en mandat.

— **Uradni list št. 49** je izšla dne 11. t. m.

— **Za Cankarjev spomenik** prihaja zlasti mnogo darov iz češko-slovaške republike znatno število prispevkov. Celo sedmošolci češkoslovaške gimnazije v Prostějovu na Moravskem so poslali svoto 107 K. Lepše niso mogli dokumentirati Čehi bratske ljubavi in češkojugoslovanske vzajemnosti, kakor na ta način, da so poslali spomin največjega Jugoslavana, ki ga obožuje tudi naša jugoslovanska mladina. Mladini se je pridružil tudi profesor dr. V. Měrka, ki je tej zbirki dodal še iz lastnega 40 K, tako, da znaša skupna svota 147 K. Čast mu!

— **Župan g. dr. Ivan Tavčar in Cankar.** Govorilo se je to in ono. Toda čakali smo. Cankar je umrl in misliti smo, da je ta dogodek za vse Slovence najmanj toliko pomemben, kakor če se je rodil ali umrl kak — habsburški princ. Ob vsaki takji priliki je čutil dr. Tavčar potrebo kot župan ljubljanski naznanjati oficijelno »srečnemu« ali »nesrečnemu« slovenskemu narodu veselje ali žalostno novico iz »presvetle vladarske hiše«. Ko je umrl Cankar, ni dal razobesiti črnih zastav. Pričakovali smo, da bo naznanil vsaj v občinskem svetu njegovo smrt ter mu govoril posmrtnico na prvi seji. Toda niti zadnjič niti včeraj, ko je bil vsled predloga sodr. Mlinarja glede prispevka za spomenik dovolj opozorjen, — ni smatral ta župan za vredno izpregovoriti nekaj besed največjemu Jugoslovanskemu človeku v spomin Štefetu pa. Pravijo, da zato, ker je Cankar, ta brezobzirni apostel Resnice, Tavčarja pokazal v neki vinjeti. Ubogi, veliki Cankar! S prezirrom lahko gledas z nebeških višin na take malenkostne duše. — Oj, gospod Tavčar, kako ste majhni! Cankarjevemu spomnu to gotovo ne škodi.

— **Notar Hudovernik**, ta narodnjaški bogataš, o katerem smo včeraj poročali, kako izkorišča svoje uslužbenec ter jim vrhutega še na izsiljevalen način grozi z notarsko zbornico, je znan umazanec. To je pokazal tudi pri zbirki notarjev ljubljanskih za Cankarjev spomenik. Dočim sta dala neprimerno manj imovita dr. Schmidinger 100 K, in notar Hafner 50 K, je odrinil znani kavalir, izkoriščevalec svojih uslužbencev, posestnik vile in hranilnih knjižic ter — žal — predsednik notarski Hudovernik celih 20, recí dvajset kron! Ali si res ne morejo notarji izbrati nekoliko spodobnejšega človeka za predsednika? Vrhutega pravijo, da je sila gobezdov človek in ga imajo za klepetavo babo, ki se ji resni ljudje izogibajo. Samo med »prvaki« — seveda — ima par prijateljev!

— **Izključeni visokošolci na Duneaju** so imeli zborovanje, ki se ga je udeležilo okolo 2000 dijakov in dijakini. Zahtevajo od kompetentnih oblasti preklic izključitve do 14. t. m. Protestirajo pri državnem uradu za uk zoper izdane odredbe.

— **Hrvatski in srbski visokošolci.** Kakor poročajo listi, se bosta dosedaj ločeni podporni društvi hrvatskih in srbskih visokošolcev na zagrebškem vseučilišču strinili v enotno društvo pod naslovom »Jugoslovansko podporno društvo«.

— **Slovensko zdravniško društvo** priredi v soboto, 15. t. m. ob 5. uri popoldne v dež. bolnici izreden mesečni sestanek. Tema: Pegavica (Typhus exanthematicus). Z ozirom na aktualnost predmeta naj se zdravniški sestanka številno udeleže. Odbor.

— **Osrednje društvo stavbniških delavcev v Ljubljani** bo imelo v nedeljo, dne 23. t. m. dopoldne v »Mestnem domu« izredno zborovanje. Glavne točke bodejo: »osemurni delovni čas«, mezde, izobrazba vajencev in sploh tovarišev. Pogovorilo se bode ob tej priliki tudi o izjavi stavbniškega mojstra g. Ogrina, katero je dal v nedeljo, dne 9. t. m. na od njega in g. Franchettija sklicanem obrtniškem shodu v Sent Vidu nad Ljubljano, kjer je povedal gorostasno budalost, namreč, da imamo mi obrtniki dva sovražnika, to so delavec in industrijalec, nadalje bo treba g. Franchettijevo resolucijo na tistem shodu ogledati, ki se je glasila ob jako žalostni udeležbi: **Mi obrtniki protestiramo, ker je vlada odredila osemurni delavnik, ne da bi nas (mojstre) vprašala.** Sploh je treba odločno varovati delavsko čast. Izvajanja Ogrinova so v protislovju z izvajanjem podpredsednika deželne vlade g. dr. Žerjava na istodnevni ustanovni skupščini zveze industrijcev v Sloveniji. On je izvajal, da bo težka bremena vojne morala odpraviti pridnost našega ljudstva. Za to bomo delavci dobri četudi je g. Franchetti na shodu rekel: kar se je prej delalo 10 ur, kje se bo o v 8 urah naredilo, posebno, ker so pri nas vajeni počasi delati. Vsak delavec torej na shod, v organizacijo takoj!

— **Društvo carinskih uradnikov za slovensko ozemlje.** Ustanovni občni zbor strokovnega društva car. uradnikov za slov. ozemlje kraljevine SHS s sedežem v Ljubljani se je vršil 11. t. m. Odbor sestoji iz 6 članov. Na-

men društva je ščititi stanovske koristi svojih članov ter varovati carinsko strokovne interese.

— **Puščeni na svobodo.** »Riječ Srba, Hrvata i Slovenca« poroča, da so bili dr. Horvat, dr. Košutić in dr. J. Frank izpuščeni iz zapora. Podp. Stancer in general Matasić sta bila pa izpuščena že pred 2 tednoma.

— **Odslopitev iz službe.** Višji šolski svet SHS v Ljubljani je odslovil od službe Franca Klöckla, šolskega voditelja pri Sv. Jerneju nad Muto ter tja namestil Ivana Verbičja.

— **Znižanje obresti.** Zagrebški denarni zavodi so znižali obrestno mero na 2%.

Zadnje vesti.

Pogajanja za demarkacijske meje na Štajerskem.

Maribor, 12. (Lj. k. u.) Uradno se poroča: Danes so se ves dan nadaljevala pogajanja zaradi določitve demarkacijske črte, in so zvečer tako daleč dozorela, da je pričakovati jutri dopoldne podpisa pogodbe. Tekom popoldneva se je pojavilo pri Nemcih nekoliko več razumevanja za dejanski položaj.

Prehranjevalne razmere v Pragi.

Praga, 12. februarja. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Večerni list od »Bohemie« piše, da je prišlo včeraj v praški tržnici do neprijetnih prizorov, ker ni bilo krompirja, niti masla, niti jajc ali sploh kakih živil na prodaj.

Temeljita reforma v aprovizaciji.

Budimpešta, 12. februarja. (Lj. k. u.) Dunaj. kor. urad poroča: Aprovizijska oblast glavnega mesta je sklenila v svrhu neodvisnosti preskrbe z živili od producentov, nakupiti posestva na kmetih in jih opravljati v lastni režiji.

Predsedni Poljske Aleksandru.

Berligrad, 12. februarja. (Lj. k. u.) Na državno vlado je dospela nastopna brzojavka začasnega predsednika poljske republike, Pilsudskega, naslovljena na regenta Aleksandra: »Sir! Prepričan sem, da sem položil temelje za organizacijo poljske vlade in armade v času, ko so izvojevale zavezniške države odločno, končno zmago idealom pravice in svobode. Dovolj sem si, izraziti svoje trdno prepričanje, da bo Vaše kraljevsko Visočanstvo s pristrčno simpatijo sprejelo mojo živo željo, da se upostavijo diplomatične zveze med ujedinjenim kraljestvom SHS in Poljsko. Poljski narod je vedno gojil bratska čustva za srbski narod, zavedajoč se skupnega slovanskega izvora ter spremljal z največjim občudovanjem herojske borbe Jugoslovancev za neodvisnost in narodno ujedinjenje. Junaštva in sijajne zmage armade Vašega kraljevskega Visočanstva so v veliki meri pripomogle k triumfu skupne zavezniške stvari. Prav zato je moja dolžnost, da čim ožje sklenem vezi prijateljstva, ki spaja poljsko republiko z ujedinjenim kraljestvom SHS. Poljski narod in jaz prosim Boga, da sprejme Vas in Vaš narod v svojo močno zaščito.«

Notificiranje nemške države ententi.

Lipsko, 12. februarja. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča glasom listov iz Weimara: Komisija za premirje je dobila ukaz, da zastopnikom entente v Trierju, pri obnovitvi pogajanj za premirje, ustanovitev nemške državne vlade notificira in prosi za skorajšnje priznanje.

Špartakovski nemiri v Berlinu.

Berlin, 12. februarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča »B. Z. am Mittag«: Ponoči med pol drugo in drugo uro so napadli Špartakovci straže v časniškem delu mesta, posebno one pred založništvi Ullsteina, Mosseja, »Tägliche Rundschau« in »Vorwärtsa«. Na več ogalih so Špartakovci streljali in metali ročne granate. Kakor je to pri njih že običajno, so se ugnezdili na strehah, iz katerih so izginili, čim so se prikazale obrambne vojaške čete. Kos o preiskali strehe, ni bilo več sledu o njih.

Radeka so v Berlinu zaprli.

Berlin, 12. februarja. (Lj. k. u.) Dunaj. kor. urad poroča: Tukajšnja kriminalna komisija je zsledila vodjo ruskih boljševikov, Radeka, ter ga zaprla.

Italijanski kovinarji za osemurni delavnik.

Lugano, 12. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehosl. tisk. urada poroča »Avanti« iz Genove, da se je ondi pri zborovanju zveze kovinskih delavcev sklenilo uvesti v vsej Italiji osemurni delavnik.

Burna seja vojnega sveta.

Lugano, 12. februarja. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Barzini javlja, da je bila zad-

nja seja vojnega sveta zelo burna. Wilsona baje navdajajo boljše čutila do Nemčije. On hoče respektirati demokratski duh v novi Nemčiji, Balfour in Clemenceau ostro protestirata proti temu, da bi Nemčija sama poročala o količini vojnega materijala, ki ga še ima. Clemenceau je zaklical: »Vedno so nas nalagali in nas bodo tudi vedno nalagali!« Naposled so imenovali komisijo, ki bo določila gospodarska in vojaška sredstva za ukrotitev Nemčije.

Vojaški sveti na Bavarskem za Špartakovce.

Monakovo, 12. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Včeraj zvečer je bila izredna seja monakovskega vojaškega sveta, ki se je razvila v viharno zborovanje, kakoršnega še ni bilo v Monakovem. V seji naj bi se sklenilo, naj se prihodnjo nedeljo priredi ogromna manifestacija, na kateri bi se demonstriralo 1. za oprostitev špartakovskega voditelja dr. Lewina, 2. za imuniteto delavskih, kmetijskih in vojaških svetov in 4. za sprejem sistema svetovalcev v ustavo. Pričetkom seje so prišli z rdečo zastavo v dvorano komunistični voditelji Landauer, Mühsam, in dr. Lewin. Prvi državni tajnik je namreč dopoldne osvobodil dr. Lewina, ker je doznal, da namerava več sto vojakov priti k ječi, da osvobodijo dr. Lewina. Mühsam, Landauer in dr. Lewin so imeli govore, v katerih so zahtevali drugo revolucijo, ki bi napravila delo, ki ga je prva revolucija zamudila. Vse govornike, ki so govorili proti temu, so zaupniki odstranili s tribun. Predsednik narodne skupščine, večinski socialist Schmidt, je izjavil, da mora socialna demokracija zajamčiti uspehe revolucije. Ločiti se pa mora od Špartakovcev. Pri teh besedah je nastal nepopisen hrup. Večina delavskih svetov, posebno člani strokovnih organizacij in večinskih socialistov, približno 275 mož — delavski svet šteje približno 700 članov — so zapustili dvorano ob vzklikih revolucionarcev. Po hrupu, ki je trajal najmanj četrt ure, je izjavil Mühsam, da je stari monakovski delavski svet razpuščen. Zborovanje se je proglasilo za novi monakovski delavski svet. Opolnoči je zbor, ki je imel samo še 126 članov, s 123 proti dveh glasovoma, sklenil demonstracijo. Ministrski predsednik Eisner se vrne danes iz Berna. Treba je počakati, kako se bodo razvile stvari.

Radom so zasedli komunisti.

Moskva, 12. februarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada se poroča iz Kievi, da so 4. t. m. poljski komunisti zasedli mesto Radom. Z njimi so bili legionarji.

Tudi v Ameriki se giblje.

Bern, 12. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča. Glasom semkaj došli poročila, je stavkarsko gibanje prešlo tudi v Ameriko. V Philadelphiji in Cak deželi stavkajo delavci v ladjedelnicah. V Seattle je sledilo stavki 25.000 rudarjev, ki se je pred tremi tedni začela solidarna stavka 45.000 delavcev. Listi ne izhajajo, šole, trgovine, gostilne in gledališča so zaprta, voznja cestnih železnic je ustavljena. Stavkujoči nameravajo prevzeti upravo mesta. Tja so poslali 800 vojakov in redarjev s strojnimi.

Avstrijsko ladjevo v Tarentu.

Lugano, 12. febr. (Lj. k. u.) Glasom čehosl. tisk. urada poroča »Corriere della sera«: Večji del bivšega avstrijskega trgovinskega brodogojstva, in sicer 54 ladij, se nahaja že v Tarentu. Pričakuje se še 30 ladij.

Nemčija v boju za premirje.

Pariz, 12. febr. (Lj. k. u. — Brezlično.) Nemci so pred nekaj dnevi poslali na komisijo za premirje noto, da ni bilo zavzetje nemškega ozemlja povzročeno po premoči orožja. Tej njihovi smešni trditvi oporeka »General Anzeiger« z dne 10. t. m., v katerem pripoveduje podpredsednik narodnega zbora Fehrenbach: »Ko sem bil 10. novembra v družbi Eberta, Scheidemanna, Landsberga in Scholtza v kancelarski palači, je dospela od komisije za premirje brzojavka, da moramo »en bloc« sprejeti vse pogoje. Hindenburg je brzojavno pripravil takojšnji sprejem pogojev, češ, da ne more več zadržati svojih čet, ker bi mu te sicer ušle. Ako ne bo premirje, je primoran kapitulirati z vso svojo armado.« Nato je nastala strašna tišina. So li bili tedaj Nemci poraženi s »premočjo orožja« alliranecv in morajo li se podvreči ponižanju njih poraza?

Avstroogrške ladje se porabijo za olajšavo prehrane.

Madrid, 12. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Tugajšnji poslaniki Zedinjenih držav, Francije, Anglije in Italije so se v imenu svojih držav, sklicuje se na prepoved v premirnem dogovoru, na premirje, da se av-

stro-ogrsko ladje, ki se nahajajo v Španiji, ne smejo uporabiti v plovstvo, zedinili, da te ladje uporabijo v svrhu olajšave prehranjevalne krize v večjem delu Evrope in da jih izroče francoski in italijanski vladi, toda brez preudca za končno posestno pravico in določbo. Španska vlada se je pridružila želji imenovanih držav in zaukazala svoji mornarični oblasti, da naj ne ovira uporabo teh ladij po Franciji in Italiji.

Imperializem na Japonskem.

New York, 11. februarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča »Reuter«, da je zastopnik Associated-Press v Washingtonu brzojavil: Po izjavi sem doselega diplomata so Japonci grozili z vojno, ako Kitajska objavi tajne pogodbe obeh dežel in dogovorjenih dolžnosti ne izpolni, da postane Japonska naslednica Nemčije v pravicah, v imovini in v koncesijah, katere je Nemčija imela ob izbruhu vojne. Kitajska išče sedaj zaslombe pri Angleški in pri Zedinjenih državah. Kakor se čuje, so bili prepisi tajnih pogodb ukradeni iz prtljage, s katero je kitajski mirovni delegat potoval po Japonskem. Temu delegatu tedaj ni mogoče predložiti tajnih pogodb na mirovni konferenci.

Vestnik „Svobode“.

Člani »Svobode«, kateri stanujejo v Šiški, Vodmatu, na Viču, dobijo družinski list »Svobode« v ondotnih konsumnih društvih za Ljubljano in okolico. V mestu stanujejo pa v Selenburgovi ulici števil. 6, II. nadstropje od 9. ure dopoldne in od 3.—7. zvečer. Obenem naj se plača članarino.

Zunanje podružnice, katere še niso poslane obračuna, naj ga pošljejo takoj, ker nujno rabimo imenik vseh članov zaradi lista.

Kateri pa si želijo list naročiti, naj pošljejo naslove in naročnino na upravništvo »Svobode«, Ljubljana, Selenburgova ulica 6, II. nadstropje. Naročnina znaša letno 12 kron.

V nedeljo, dne 16. t. m. se vrši predavanje »Mladinske organizacije« ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih Selenburgova ulica 6, II. nadstropje. Vabi se tudi starejše sodruge, ker bo predavanje zanimivo.

Shodi.

Vodmat - Zelena jama. V soboto, dne 15. februarja točno ob pol 8. uri zvečer v gostilni Sušnik v Zelni jami predavanje: »Početek in razvoj socialne demokracije«. Sodrugi, agitirajte za obilno udeležbo! — Po predavanju odborova seja podružnice kraj. pol. organizacije.

Trbovlje. V soboto, dne 15. t. m. ob 5. popoldne se otvori v Delavskem domu politična šola. Udeležniki te šole naj se tečaja udeležujejo točno!

Hrastnik. V soboto, dne 15. t. m. priredi podružnica slovenskih rudarjev plesni venček v dvorani konsumnega društva rudarjev. Spored: petje, šaljiva pošta itd. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 2 krone, za obitelj 3 krone. Ker je čisti dobiček namenjen skladu za predavanje, se prijatelji izobrazbe uljudno vabijo.

Odbor.

Trbovlje. Krajevna organizacija priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. popoldne konferenco v »Delavskem domu«. Sodrugi, ki še nimajo izkaznic, naj se zglašajo ob uradnih urah pri blagajniku. Vstop na konferenco je dovoljen samo z izkaznico.

Nadzorstveni odbor podružnice društva lesnih delavcev v Ljubljani ima v nedeljo, dne 16. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne sejo v društvenih prostorih.

Predsednik.

Shod nadzornikov in izprednikov južne železnice se vrši v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih Cesarja Josipa trg št. 2 (Mahrova hiša). Dnevni red: Naše razmere na hrvaški prog. Shod je važen, pridite vsi!

Aprovizacija.

Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 14. t. m. in v soboto, dne 15. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v petek, dne 14. t. m. popoldne od 3. do pol 4. števil. 1 do 200, od pol 4. do 4. števil. 201 do 400, od 4. do pol 5. števil. 401 do 600, od pol 5. do 5. števil. 601 do 800, od 5. do pol 6. števil. 801 do 1000. — V soboto, dne 15. t. m. popoldne od 1. do pol 2. števil. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. števil. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. števil. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. števil. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. števil. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. števil. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. števil. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. števil. 2401 do konca.

Čebula za I. okraj. Stranke I. okraja dobe čebulo v petek, dne 14. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Delila se bo na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: dopoldne od 8. do 9. števil. 1 do 400, od 9. do 10. števil. 401 do 800, od 10. do 11. števil. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo do 5 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

Čebula za II. okraj. Stranke II. okraja dobe čebulo v petek, dne 14. t. m. in v soboto, dne 15. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Delila se bo na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: v petek, dne 14. t. m. popoldne od 2. do 3. števil. 1 do 350, od 3. do 4. števil. 351 do 700, od 4. do 5. števil. 701 do 1050. — V soboto, dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. števil. 1051 do 1400, od 9. do 10. števil. 1401 do 1750, od 10. do 11. števil. 1751 do konca. Stranka dobi za vsako osebo do 5 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

Čebula za III. okraj. Stranke III. okraja dobe čebulo v soboto, dne 15. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Delila se bo na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: popoldne od 2. do 3. števil. 1 do 450, od 3. do 4. števil. 451 do 900, od 4. do 5. števil. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo do 5 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Dr. Benjamin Ipavic,

mногоletni asistent oddelka za ženske bolezni in porodništvo deželne bolnice v Ljubljani, zadnje dve leti operater ženske in porodniške klinike prof. Ernst Wertheim-a Dunajske univerze, :-: zopet ordinira :-: v Ljubljani, Turjaški trg št. 2.

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro-boks- in lak-usnja z usnjati mi po plati se dobe po dnevni h cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi podplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Agitirajte za soc. dem. časopisje!

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

≡ 3% ≡

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Delniška glavnic . . . . . K 30.000.000.
Rezerve . . . . . K 10.000.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader. Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

DAJE KREDITE: Pod najugodnejšimi pogoji.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.